

ADVERBIS ACABATS EN -MENT

Els adverbis de manera acabats en **-ment** es formen a partir de la forma femenina de l'adjectiu:
bona ▶ bonament; tendra ▶ tendrament; única ▶ únicament

Pel que fa a l'accent, aquests adverbis s'accentuen si la forma femenina de l'adjectiu porta accent:
ràpida-ràpidament, íntima-íntimament, lògica-lògicament

En canvi, si la forma femenina de l'adjectiu no s'accentua, l'adverbi tampoc:
trista-tristament, feliç-feliçment...

FORMES VERBALS

Les formes verbals segueixen les normes generals d'accentuació. Ara bé, pel que fa a l'accent (greu o agut) cal tenir present les persones i temps que porten un o altre accent. Sabent l'accentuació d'una forma verbal, coneixem l'accent de milers d'altres formes.

Amb E tancada (accent agut)

Futur simple	Futur compost	Pret. perf.d'índ	Pret. imp. subj	Pret. plusq.subj.
1a persona del singular		2a i 3a conjug.	1a i 2a conjug.	
cantaré	hauré cantat	temí	perdés	hagués dormit
		temeres	perdessis	haguessis dormit
		temé	perdés	hagués dormit
		temérem	perdèssim	haguéssim dormit
		teméreu	perdèssiu	haguéssiu dormit
		temeren	perdessin	haguessin dormit

❑ L'infinitiu néixer s'escriu amb accent agut.

Amb E oberta (accent greu)

La 1a i la 2a persones del plural del pretèrit imperfecte d'indicatiu dels verbs: *creure, dir, fer, jeure, riure, seure, treure i veure*.

crèiem	dèiem	fèiem	jèiem	rèiem	sèiem	trèiem	vèiem
crèieu	dèieu	fèieu	jèieu	rèieu	sèieu	trèieu	vèieu

Els participis irregulars acabats en **-ès**: entès, comprès, estès, atès, imprès, ofès...

❑ L'infinitiu conèixer s'escriu amb accent greu.

1 Accentua les formes verbals següents que calgui i justifica ortogràficament la presència o absència d'accent.

A vindran _____

B tinguéssim _____

C anéssiu _____

D menjàvem _____

E sortien _____

F perdriem _____

G dormin _____

H recordaries _____

I sabran _____

Accent en les formes verbals

2 Fixa't que l'accent, en la conjugació, té un valor significatiu perquè diferencia temps verbals (*mira*: present, *mirà*: perfet). Indica el temps de cada forma i fes una frase amb cada una.

Trenca present pretèrit perfet

Trencà present pretèrit perfet

Seiem present pretèrit imperfet

Sèiem present pretèrit imperfet

Tornareu futur pretèrit perfet

Tornàreu futur pretèrit perfet

Veieu present pretèrit imperfet

Vèieu present pretèrit imperfet

Esperarem futur pretèrit perfet

Esperàrem futur pretèrit perfet

3 Classifica les formes verbals següents en agudes o planes i accentua quan calgui:

l·ligariu – veurem – escombrare – aneu – neixer – giraven – tocaries

substituis – vigileu – coneixer – aprovava – anar – vindras – ana

entens – ballaries – deiem – encengue – espantavem – sabien

Agudes		Planes	
amb accent	sense accent	amb accent	sense accent

4 Accentua les formes verbals següents quan calgui:

A	vindrem	tindrieu	menjaveu	neixer
B	compressis	aneu	serieu	feiem
C	vindras	compri	anaveu	servissim
D	reiem	coneixere	serem	estavem
E	teniem	robaven	cridaras	vindreu
F	escoltaveu	sonava	fregaveu	romprien
G	miraran	llegies	començavem	esperaveu
H	apres	estimessim	aniríem	recordaran

5 Accentua les formes verbals d'aquestes oracions:

- A** Arriba un moment en què no sabem si llegiem o escoltavem les notícies.
- B** Va conèixer un noi que vivia lluny de la ciutat i tot i així havia apres a estimar-la.
- C** Anire a trobar els amics però després hauria de tornar d'hora a casa.
- D** Va neixer de matinada i no podem deixar de mirar-lo. Era tan bufó!
- E** Treballavem amb empenta i ens organitzavem bé la feina.
- F** Ens havíem adonat tard que tots volíem participar en el mateix torneig.
- G** Ahir sentirem unes veus estranyes que feien por, molta por.
- H** Ens van dir que si no creiem no farem res de bo.

6 Escriu la forma femenina de l'adjectiu a partir de la qual es forma l'adverbi i accentua (l'adjectiu i l'adverbi) quan calgui:

A _____: covardament	I _____: fàcilment
B _____: heroicament	J _____: comunament
C _____: estupidament	K _____: analogament
D _____: estrictament	L _____: dignament
E _____: lícitament	M _____: seriosament
F _____: calidament	N _____: regularment
G _____: autènticament	O _____: atroçment
H _____: periòdicament	P _____: sintàcticament

7 Accentua els adverbis següents quan calgui:

A	intel·ligentment	exactament	clínicament	tacitament
B	matemàticament	desastrosament	admirablement	ansiosament
C	escrupolosament	tacitament	divinament	dràsticament
D	feroçment	candidament	ambiguament	obertament
E	placidament	comodament	minimament	políticament

8 Llegeix aquest text i accentua les paraules que calgui. Copia les paraules que has accentuat en el requadre i justifica la presència de l'accent:

L'home passa un terç de la seva vida dormint. Això representa, si fessim una mitjana, 220.000 hores de son en 60 anys. I es que dormir es una experiència absolutament necessària; si no dormíssim previament, no ens seria possible estar desperts.

Contràriament al que es pensa, el son no es una situació passiva. Eduard Estivill, director de la Unitat d'Alteració del Son de l'Institut Dexeus, afirma que "el son es un estat actiu en el qual es produeixen canvis de les funcions corporals i activitats mentals d'importància per a l'equilibri psíquic i físic dels individus".

El son es una necessitat bàsica de l'individu, tan important com menjar o beure. Les necessitats d'hores de son varien en cada persona, però els límits es troben entre 5-6 i les 9-10 hores. Estivill remarca, però, que "importa molt més la qualitat del son que la quantitat".

La realitat, però, es que un 25% de la població pateix anomalies relacionades amb el seu son. Per poder saber si hem descansat prou podem guiar-nos, l'endemà, pels signes externs. Si estem irritables, de mal humor, ens consta concentrar-nos o ens entra molta son davant d'activitats que no ens motivin gaire es que no hem dormit prou.

L'insomni, aquest estat en que no podem dormir, es un problema molt generalitzat, que afecta el 25% de la població. D'aquests, la meitat pateix insomni crònic, i només un 10% de les persones afectades son tractades adequadament. L'altre 50% pateix insomni transitori (dura un màxim de 21 dies).

Si tenim problemes a l'hora de dormir, el primer que hem de saber es la causa que el provoca, ja que l'insomni només es el símptoma. Actualment, alguns hospitals catalans compten amb unitats d'alteració del son on s'estudien els trastorns del son i es fa tot el tractament.(...)

El Periódico de l'Estudiant, desembre de 1999

Això ► és aguda acabada en vocal.

Solucions

- 1** vindran No s'accentua perquè és una paraula aguda acabada en una de les dotze terminacions / acabada en *-an*
- tinguéssim S'accentua perquè és una paraula plana que no acaba en cap de les dotze terminacions / acabada en *-im*.
- anéssiu S'accentua perquè és una paraula plana acabada en diftong decreixent.
- menjàvem S'accentua perquè és una paraula plana que no acaba en cap de les dotze terminacions / acabada en *-em*.
- sortien No s'accentua perquè és una paraula plana acabada en una de les dotze terminacions / acabada en *-en*.
- perdriem S'accentua perquè és una paraula plana que no acaba en cap de les dotze terminacions / acabada en *-em*.
- dormin No s'accentua perquè és una paraula plana acabada en una de les dotze terminacions / acabada en *-in*.
- recordaries No s'accentua perquè és una paraula plana que no acaba en cap de les dotze terminacions / acabada en *-es*.
- sabran No s'accentua perquè és una paraula aguda acabada en *-an*.

- 2 a** Trenca: **present**
- b** Trenca: **pretèrit perfet**
- c** Seiem: **present**
- d** Sèiem: **pretèrit imperfet**
- e** Tornareu: **futur**
- f** Tornàreu: **pretèrit perfet**
- g** Veieu: **present**
- h** Vèieu: **pretèrit imperfet**
- i** Esperarem: **futur**
- j** Esperàrem: **pretèrit perfet**

3

Agudes		Planes	
amb accent	sense accent	amb accent	sense accent
escombraré	veurem	l·ligaríeu	giraven
substituís	aneu	néixer	tocaries
vindràs	vigileu	conèixer	aprovava
anà	anar	dèiem	ballaries
encengué	entens	espantàvem	sabien

- 4 a** vindrem – tindrieu – menjàveu – néixer
- b** compressis – aneu – serieu – feiem
- c** vindràs – compri – anàveu – servíssim
- d** reiem – coneixere – serem – estàvem
- e** teniem – robaven – cridaràs – vindreu
- f** escoltàveu – sonava – fregàveu – rompien
- g** miraran – llegies – començàvem – esperàveu
- h** après – estiméssim – aniriem – recordara
- 5 a** Arribà un moment en què no sabiem si llegiem o escoltàvem les notícies.
- b** Va coneixer un noi que vivia lluy de la ciutat i tot i així havia après a estimar-la.
- c** Anire a trobar els amics però després hauria de tornar d'hora a casa.
- d** Va neixer de matinada i no podiem deixar de mirar-lo. Era tan bufó!
- e** Treballàvem amb empenta i ens organitzàvem bé la feina.
- f** Ens haviem adonat tard que tots voliem participar en el mateix torneig.
- g** Ahir sentirem unes veus estranyes que feien por, molta por.
- h** Ens van dir que si no creiem no fariem res de bo.
- 6 a** **covarda**: covardament
- b** **heroica**: heroicament
- c** **estúpida**: estúpidament
- d** **estricta**: estrictament
- e** **lícita**: lícitament
- f** **càlida**: càlidament
- g** **autèntica**: autènticament
- h** **periòdica**: periòdicament
- i** **fàcil**: fàcilment
- j** **comuna**: comunament
- k** **anàloga**: anàlogament
- l** **digna**: dignament
- m** **seriosa**: seriosament
- n** **regular**: regularment
- o** **atroç**: atroçment
- p** **sintàctica**: sintàcticament

- 7 a** intel·ligentment – exactament – clínicament – tàcitament
- b** matemàticament – desastrosament – admirablement – ansiosament
- c** escrupolosament – tàcitament – divinament – dràsticament
- d** feroçment – càndidament – ambiguament – obertament
- e** plàcidament – còmodament – mínimament – políticament

- 8** L'home passa un terç de la seva vida dormint. Això representa, si **féssim** una mitjana, 220.000 hores de son en 60 anys. I **és** que dormir **és** una **experiència** absolutament **necessària**; si no **dormíssim prèviament**, no ens seria possible estar desperts.

Contràriament al que es pensa, el son no **és** una **situació** passiva. Eduard Estivill, director de la Unitat d'**Alteració** del Son de l'Institut Dexeus, afirma que "el son **és** un estat actiu en el qual es produeixen canvis de les funcions corporals i activitats mentals d'**importància** per a l'equilibri **psíquic** i **físic** dels individus".

El son **és** una necessitat **bàsica** de l'individu, tan important com menjar o beure. Les necessitats d'hores de son varien en cada persona, **però** els **límits** es troben entre 5-6 i les 9-10 hores. Estivill remarca, **però**, que "importa molt **més** la qualitat del son que la quantitat".

La realitat, **però, és** que un 25% de la **població** pateix anomalies relacionades amb el seu son. Per poder saber si hem descansat prou podem guiar-nos, l'**endemà**, pels signes externs. Si estem irritables, de mal humor, ens consta concentrar-nos o ens entra molta son davant d'activitats que no ens motivin gaire **és** que no hem dormit prou.

L'insomni, aquest estat en **què** no podem dormir, **és** un problema molt generalitzat, que afecta el 25% de la **població**. D'aquests, la meitat pateix insomni **crònic**, i **només** un 10% de les persones afectades **són** tractades adequadament. L'altre 50% pateix insomni transitori (dura un **màxim** de 21 dies).

Si tenim problemes a l'hora de dormir, el primer que hem de saber **és** la causa que el provoca, ja que l'insomni **només és** el **síntoma**. Actualment, alguns hospitals catalans compten amb unitats d'**alteració** del son on s'estudien els trastorns del son i es fa tot el tractament.(...)

El Periódico de l'Estudiant, desembre de 1999

Per a la justificació cal tenir en compte dos elements: **el tipus de paraula (aguda, plana, esdrúixola) i la terminació**.